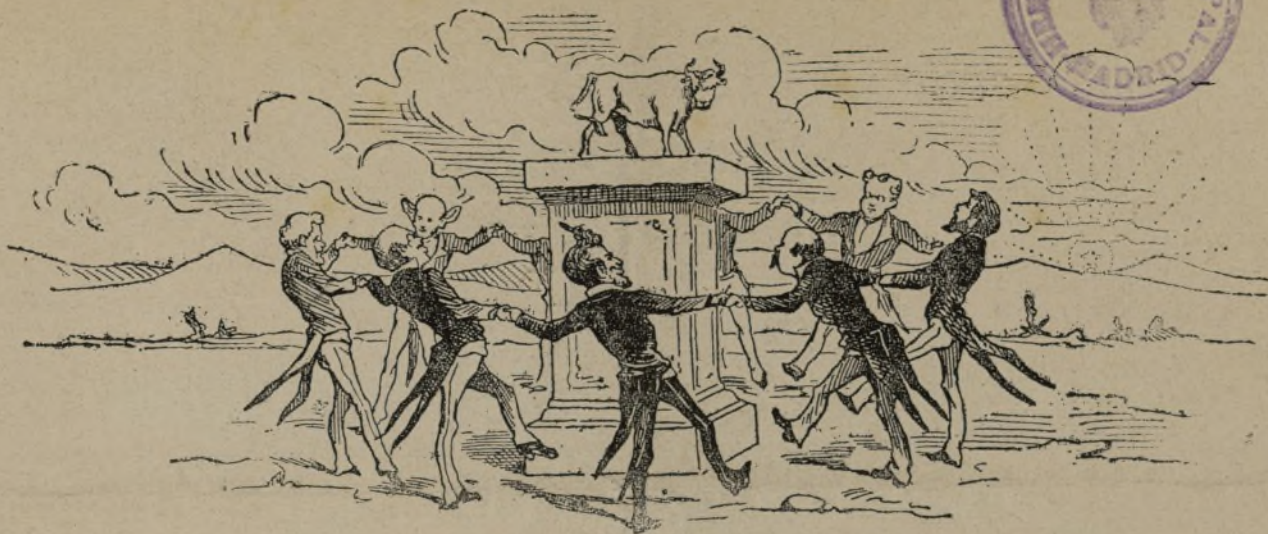

Se ven
á
crits

2
QUARTOS

per
tot arreu

Se ven
en los
kioskos

2
QUARTOS

cada
ballada

LA SARDANA

PERIÓDICH DEFENSOR DELS QUE SEMPRE PERDEN

SORTIRÁ QUAN BE LI APAREGUI, DONANT Á LO MÉNOS UNA BALLADA CADA VUYT DIAS

Direcció : Ronda de la Universitat, 96

¡¡ VIVA CÁNOVAS !!

Nostres lectors recordarán que en un dels números pròxim passats publicàrem una caricatura mutilada de tal manera, que tot just ne quedava la meytat, y aixó després de habèrnosen prohibit ja una.

Avuy habèm presentat *duas* láminas á la aprobació previa, com se 'ns exigeix de un quan temps á n' aquesta part, y habèm rebut de contestació neta y pelada, que no se aprobavan.

Las láminas eran alegóricas als plans financers del senyors Camacho, lo qual es assumpto purament económic ó de administració. Altres periódichs que estan en iguals condicions legals que LA SARDANA han pogut publicar caricaturas sobre lo que á nosaltres nos ha sigut prohibit.

¿Qué es aixó? ¿Es ó no la lley igual pera tots, ó qué?...

En temps d'en Cánovas, quan creyan que una caricatura tenia algo de peccable, se treya alló, y en paus. Á més que tampoch se EXIGIA la autorisació previa, moda implantada desde los primers temps del govern fusionista.

No fem los comentaris que saltan de nostra ploma, per temor als temps de *llibertat* en que vivim.

Si se vol ofegar la nostra veu, com pot deduhirse de las dificultats que se 'ns crean, vinga enhorabona sech y prompte lo cop de gracia, que no 'ns desagrada lo morir heróicament.

Com més s' ennuvoli lo cel de la llibertat, més brillant y pur será lo sol que vinga després de la tormenta.

LA REDACCIÓ

LO TANCAMENT DE PORTAS

¡Ara! ¡ara! ¡ara!
¡Avuy! ¡demá! ¡demá passat!
¡Ja som al cop!
¡Aquestas contribucions del dimoni! ¡Vaya un modo de pujarlas!
¡Aixó no pot anar!
¡Aquí se 'n prepara una y grossa!
Suposo que tots vostés haurán sentit aquestos dias aixó y molt més.
¡Ja ho crech que ho haurán sentit!...
Pero... ¿qué ha passat? ¿qué ha succehit? ¿qué ha passat?

Res, tot s' ha tornat aygua poll.

¿Y saben per qué?

Molt senzill.

Los industrials, comerciants y demás classes á qui fa saltar la mosca lo nou Reglament de subsidi industrial, totas generalment son conservadoras, y es clar, essent partidarias del principi de autoritat ab tot son esplendor y puresa, faltan á las ideas que professan si acudeixen ámidas un xich fortas, com es alló del tancament, perque alashoras se tornan revolucionaris, y si volen justificar son procediment per la rahó de que 'l govern no es just ab ells y 'ls esprema massa, venen á justificar las nostras ideas baix la mateixa base, puig com nosaltres som molt mes espremutos y poch atesos que no pas ells, nos toca també ser altre tant més revolucionaris.

¿Voléu saber en qué parará aixó?

Donchs allá va una profecia á tall de católich inspirat per Deu.

Tots aquets que 's creuen perjudicats ab las reformas del *sabi* Ca-matxo, cridarán, dirán que farán, molta fassessia, en una paraula; pero quan vinga la ocasió, quan arribi l' hora, si arriba, de obrar y no de fer lo maco, alashoras abaixarán lo cap, se resignarán (?) *creyent* que no hi ha altre remey, y succehirá lo de paga qu' es gata.

¿Y després?

Després no serán pas ells qui paguin los tesos causats per sa debilitat, sino que ho pagarán los que menos culpa hi tenen, los consumi-

dors, lo poble, lo ruch de carga de sempre.

Ja 's parla de que tindrà de pujarse lo preu del pá, de la carn, del ví, etc., y 'l fabricant pujará 'l panyo, y 'l sabater las sabatas, y 'ls adroguers los comestibles, y encara veurém ferhi bons negocis en la major part de venedors, puig si 'ls pujan la contribució per deu, ells pujarán sos articles de venta per quaranta ó per cinquanta.

Lo rentista, com que ja viu á costellas dels seus semblants, poch se n' hi endona de tot aixó, perque seguirá vivinhi.

L' empleat no cal dir si se 'n riu de tot aixó, puig per ell se fa la festa.

Ja es cert que també hi ha empleats que la ballan molt magre, pero aixó no més succeheix als que son de alguna utilitat, com los mossos, recaders, escribents, secretaris de poca categoria y altres per aquest istil, etc., pero lo que es als empleats grossos, als que casi sempre no més serveixen de *floreros*, á 'n aquets se 'ls hi augmenta 'l sou, se 'ls rebaixan descomptes ab més proporció que 'ls petits, que més ho necessitan, y naturalment... ¡viva la Pepa!

Lo industrial, comerciant, fabricant, venedors de tota mena, en una paraula, no 's quedarán curts; y com tenen en la seva má, per la lley del libre contracte de compra y venta de sos productes, lo medi d'equilibrar á sa conveniencia las entradas ab las sortidas, (descontat algun que pot anarsen daltabaix per circunstancias especiales), tots los demás viurán, se guanyarán la videta, y fins algun mitj tronat hi farà la seva fortuna.

Pero arribém al pobre treballador, al oprimid de sempre, al que te molts debers per cumplir y poch drets per disfrutar; á 'n aquest se li pujan los queviures, los lloguers, las robas, tot.

¿No pot comprar pá? que menji arengadas.

¿No pot beure ví? que begui aygua.

¿No pot pagar lo lloguer de la casa? á la calle por traidor.

¿No pot comprar roba? que s' ensagi de tornar al paraís adoptant la moda de Adan y Eva.

Y ara diguéume si d' aixó no n' hi ha per ser revolucionari y roig y vermell y tots los colors de flamarada.

Pero... esperéus un xich.

Suposéus que 'ls treballadors per un moment diuhen:—No podém viure: tot s' ha pujat, y es just que, per guardar encara que no més siga l' anterior equilibri de malestar social, se pugin los nostres jornals.—Y solicitan un augment de sou per' allargar més lo morir-se.

¿De bonas en bonas? *Naranjas de la China*. Haber nascut per bisbes, los hi diuhen.

¿Apelar á l' única arma legal que *de vegadas* los deixan manejar, la huelga?

Ja me 'ls teniu classificats de una colla de trastornadors del ordre públich, d' enemichs de la societat y la familia, y ¡ay del pobret que s' entussiasmi un xich massa!

¿Volen fer entrar en rahó á un obrer mal intencionat ó tonto que no secunda als seus companys? Atentan á la *llibertat* del treball... y au, cap als tribunals de *justicia* falta gent.

Los industrials se confabulan també contra ells, y esperan rendirlos per fam, com en una plassa sitiada!.....

Y sempre sobre aquestos mateixos, sobre lo *último mono*, sobre 'ls treballadors, sobre la classe sens la qual moririan de miseria tots los nobles, potentats, millonaris y ministres del cel y de la terra, sobre aquestos venen á caure totas las contribucions, de sanch ó de diners, exigidas en nom y pera la conservació de la magnífica, justa y moralisadora societat d'avuy.

¿Eh que vivim en la millor de las organisations socials possibles, y que tots los treballadors tenim motiu per entussiasmarnos á bots y á brincos?

De dirho nio me 'n amago:
Per mes que no fa senyó
(y perdonin la expressió)
ab tal societat...
(m' ho callo).

CAMBIS DEL TEMPS

Va casarse en Ramonet
ab la dona qu' estimava,
y de tant que ho desitjava
va quedar molt satisfet.
Ab ella tot ho seguia
gastant l' or á troixe y motxe;
—¿Que vols cotxe? donchs te cotxe
y passéjat tot lo dia.
¿Vols joyas? de bona gana.
¿Vols bons vestits? aquí están.
¿Qué més vols? Ves demanant;
vaja, demana, demana.
Mon amor es sols per tu,
mon tresor sols per tu 'l tinch,
y ab lo que digas me avinch
sens que ho desfassa ningú.—
Y ab ella al teatro anava,
y ab ella anava al café,
y ab ella al pis y al carré
per tot anava y tornava.
Com que estava enamorat,
tot quan feya ella li esqueya,
y á cada paraula reya
contemplantla embabiecat.
Y aprop d' ella disfrutava,
y aprop d' ella 's divertia,
y aprop d' ella sa alegría
tots los límits traspasava.
Y era tant lo gran anhel
ab que estimava en Ramon,
que aquella casa del mon
semblava que fos al cel.

Pero 'l témps va anar passant
molt més depressa que 'l vent,
y miracles va anar fent,
puig tot ho anava cambiant.
L' amor se va tornar neu;
y en Ramon á sa estimada
en lloch de cotxe diu:—Nada,
ara anirás sempre á peu.
¿Vols joyas? vesne á robar.
¿Vols vestits? ja 'n dus á sobre;
¡Demanas més que cap pobret!
¡No 't cansas de demanar!

Y ab ella ja may anava
al teatro ni al café,
ni per casa ni al carré
may enlloch l' acompanyava.
Com que n' estava aburrit,
res del qu' ella deya creya;
per cap xiste d' ella reya,
puig semblava un mal esprit.
Y aprop d' ella rondinava,
y aprop d' ella 's consumia,
y aprop d' ella de alegría
ni un sol instant ne gosava.
Y era tant lo foch etern
ab que vivia en Ramon,
que aquella casa del mon
semblava qu' era al infern.

*****

Més d' un any fa qu' en Mateu,
fent discursos ab gran manya,
volia salvar la Espanya
y clavar als vils en creu.
Va sentarse resolut
en lo blanch blau, per donarnos
lo que 'ls altres van quitarnos
regint la lley del embut.
Va dir que las eleccions,
governant ell, se farian
sense trampa, y que serian
l' enveja d' altres nacions.
Va dir que la llibertat
de imprenta ell nos donaria,
y que així Espanya tindria
lo que tant ha demanat.
Va dir que vist los estragos
que habia sofert lo poble,
ell, que tenia 'l cor noble,
nos abaixaria 'ls pagos.
Va dir... prou; faig punt rodó
per no molestarlos més,
que lo qu' ell va dir, vostés
potsé' ho saben més que jo.

*

Mes lo temps ha anat passant
molt més depressa que 'l vent,
y miracles ha anat fent
puig que tot ho ha anat cambiant.
Si algun espanyol jolieu
lo qu' ell deya llavors creya,
que no miri lo que deya,
qu' escolti lo que ara diu.
Ara diu ab veu de amich
mentre 'l látigo 'ns aplana:
«Feu lo que hos donga la gana
mentres siga 'l que jo dich.
A ne mi no 'm fan pas nosa
las eleccions, ni 'm fan mal,
la voluntat nacional
será voluntat forcosa.
Lo diputat que voldré
ho será pesi á qui pesi,
perque avans l' urna no 's desi
la faré umplir de papé'.
També diu: jo no m' enredo
ab la llibertat de imprenta;
si algun periódich s' esbenta
denuncia que canti 'l credo.
¿Voléu la contribució
més baixa? donchs paguéu doble;
y al que intenti abona' al poble
lo faig ficá' á la presó.
que si un dia vaig prometre
treureus los pagos de sobre,
lo prometre no fa pobre,
y aquest refran s' ha de admetre.
¿Per mantenir quatre tifas
voléu rifas? jo no ho vuy;
y aixís vos dich desde avuy
que s' han acabat las rifas.
¿Qué més voléu, protecció?
Donchs llibre-cambi, prenéulo;
aquí 'l teniu, rosegúelo,
tant si voléu com si nó.
Lo que ara diu es aixó,
lo que avans deya ja ho saben;
¿es aixó lo que buscavan?
jo crech que dirán que nó.
Aquest mon es un calaix
en que 'l temps tot ho regira,
lo de baix á dalt ho tira,
y 'l de dalt ho tira á baix.
Y si á mi algú m' importuna
volguent desfer lo que he dit,
li diré:—Vésten al llit,
que aixó que veus es la lluna.

Q. Roig

SALTIRONS

¿Que n' hem de parlar dels que componen lo sindicat barceloní?

Vos asseguro que 'n tinch ben pocas ganas després del solemne bunyol de suspendre la anunciada reunió del Tívoli.

¡Degenerats! ¿No vos avergonyeix l' actitud digne y 'l tacto que demostran los de Madrid?

Anau allá en los boscos de la més alta serra de llur front amagarne la criminal rojor...

Indignes, més que indignes ne sou del vostre nom
(Balaguer)

*****

Y ara escolti vosté, senyor Fivaller de pega.
¿Qui es vosté: un ciutadá barceloní ó un home de partit?

Li preguntém aixó perque no 'ns sabém avenir de la manera tan poch lleal com va amagar l' ou als representants del sindicat.

Ja sabia bé ab qui se las habia, que d' altra manera se 'n haguera endut un miquel com se mereix, qui sent l' administrador de un poble tan respectable com Barcelona se converteix en servidor dels interessos de un partit.

Consti, donchs, que si va carregar los neuers á 'n aquells pobrets d' esperit, no tots los barcelonins combreguém ab rodas de molí.

*****

L' Academia de la llengua ha de omplir una vacant de sabi oficial é indiscutible.

Y l' elegit será de precís un carlí: ó en Pidal y Mon ó en Nocedal.

Tryeu y remenáu.

Jo me 'n alegro. Com més fassi l' Academia contra 'l progrés més se desacreditará y més aviat se 'n anirá á can Taps.

De manera que 'ns fa favor.

Vamos, gracias.

*****

Un diari madrilenyo fa present que mentres á Italia se condemna á cinch anys de presó al fulano aquell que tirá al mitj de la Cámara un rewólver carregat, aquí entre nosaltres, en Espanya, s' envia un periodista dotze anys á presiri per escriure més clar de lo que convé á Cánovas II.

¿Per qué creyan vostés que servian los presiris? ¿Per los criminals? ¿Per los irregularisadors?

Ca, barret! ja ho veuhen si 'n van d' errats.

*****

A Paris no sé qué succehirá ab aquestas cosas de la bolsa.

Y á Barcelona ja ho veurém.

Per ara un bolsista molt conegut ja ha acabat las missas, y deixa enlayre una friolera de quaranta mil dures.

Y que vagin sonant los músichs.

*****

Un bisbe recomana al seu remat que se suscriga al periódich *La Union*.

La Union es enemiga de *El Siglo Futuro*, carlí fins al moll dels ossos.

M' agrada y 'm distreu veure barallarse católics entremesclats y carlins purs.

Aixís se distreu una guerra civil.

*****

L' arcalde de Capellades proposa pera individuos del ajuntament á tres ó quatre subjectes que no saben de lletra.

Y si molt convé aquest mateix arcalde mira de reull al mestre.

*

¡Que m' agradaria veure un ajuntament tan enllustrat!

Jo l' enviaria á l' Exposició de París acompanyat del rector, y 'ls hi posaria un rótul per aquest istil:

SIGLO XIX

*Ayuntamiento espanyol
no sabe la jota*

¡Y que farien molt goig ab unas quantas creus al pit!

*****

Bó!

Lo rey de Birmania te 'l *delirium tremens*, enfermetat propia dels bigayres.

¿Qué 'l sembla aixó, lectors?

*

¡Ay, si 'l *delirium tremens* se converteix en una passa!

*****

Hem de fer tornar catalanistas als madrilenys ja que ells fins ara nos han fet mastegar la llengua dels sigrons.

Un amich nostre ha comensat la tasca en aquest sentit. Es lo jove poeta senyor Coll Gorina que acaba de publicar en la vila del os una pessa catalana titulada *Amors d' un guerero*.

Y veus' aquí com á Madrid pendrán duas tassas de caldo: los catalans y la llengua catalana.

*****

Ja tenim que la pelegrinació á Roma no será presidida per en Nosedal.

Pero ¿no será carlista?

Aquí está la mare dels ous.

*****

Lo *Papa-Moscas* de Búrgos ha traduït lo *Monólech* que publicarem fa tres setmanas.

Gracias per la deferencia, estimat confrare.

*****

Lo Sindicat gremial havia presentat la dimissió, y ara diuen que ha sigut reelegit.

No ho crech ni m' ho esplico.

Seria 'l colmo de la degeneració dels industrials.

Fora pitjor que reelegir al ajuntament dels Batllori y Fontrodona.

*****

Aquell dia del tancament de portes pera poder assistir á la fracassada reunió del Tívoli, lo carrer de Fernando al vespre no presentava aquell aspecte rich y brillant com de costum.

Es que estavan de dol.

Aquella tarde havia mort la dignitat del Sindicat gremial.

*****

Tradueixo:

«Lo rey ahir dongué mil duros al arcabísbe de Toledo pera 'ls convents de monjas.

»Es lógich. Lo trono sosté l' altar, com l' altar sosté al trono.

»Imitant una frase de Víctor Hugo, podriam exclamar: Duas ruinas que s' aguantan.»

*****

La Campana de la Catedral ha mort.

Aixís nos ho fa saber en son últim número, que es lo 3.

Ho sentim de totes veras, porque estavan ab molt gust disposats á trencarhi pinyons de valent.

Diu que se 'n va al cel per no haber trobat en sos amichs los catòlics tot l' apoyo que necessitava.

La Campana de la Catedral no resa gens ni mica de si no l' apoyavan per massa bunyol.

Lo digne émul del *Burinot* ha passat á millor vida treyent un susto del cos al Tio Nelo, que

habia descobert en *La Campana de la Catedral* una enemiga formidable capás de ferli una horrorosa competencia en sa bunyolera industria.

*****

Potser vostés s' extranyarán de no veure continuar los set pecats capitals en caricatura, ja que essent set no 'n donguerem sino tres.

La cosa es fácil d' entendre.

Si 'ls tres primers pecats y las primeras virtuts sufriren un cop de sabre tremendo per part del Sr. Gobernador, figúrintse qué seria si publicavam los demés que tenim en cartera.

Pero no passin cuydado, que ab palla y temps maduran las nespras. No te pas de durar sempre l' actual lley de impremta. Los periódichs, sí.

Hi ha més dias que llangonissas.

TAFANERÍAS

¿Qué li va succehir en un ball de máscaras á la dona de un perruquer molt relligiós, célebre en aquesta capital?

Al que pugui respondre li doném nou mesos de plasso.

La cosa no te gens de malicia.

*****

—Senyora Ponal! ¿que no ho sab? Han robat la Catedral.

—¿Qué diu, filla!

—Lo que sent, si senyora, sí. Las escalas de la Seu están plenas de gent y...

—¿Que no han agafat los lladres? ¿Y que no ho han vist aquets gandulots de municipals y serenos com se 'n enduyan la casa de Deu?

—¡No! dona. Si no s' han endut la Catedral, han robat la capella del Sant Cristo gloriós.

—¡Ah!... ja hi caych. Pero ¿quin Sant Cristo vol dir?

—Aquell que fa l' ullet á las embrassadas.

—Sí, aquell: lo Sant Cristo del *Panto*.

—¿Y qué han robat?

—Mossen Quinquagésima diu que unas deu anells d' or, unas arrecadas també d' or, una agulla de pit del mateix metall y un cor de plata, que tot plegat diu que valia un dineral.

*****

A propòsit del robo de la Catedral, varem sentir la següent consideració en un dels grups que hi havia en las escalas de la Seu:

—Si aquell Sant Cristo va saberse enretirar un xich en la batalla de Lepanto pera salvarse de las balas, es estrany que no allargués lo bras pera castigar als illadres de las joyas.

Y va respondre un altre:

—Be, mestre, si sabiam com ell qui son los lladres y 'l per qué del robo, tal vegada pensariam de altra manera.

—¿Que volen dir que algun capellá s' ho ha pulit per anar á Roma?

—Jo no dich tant.

No varem sentir res més.

*****

Encara més robos.

En la iglesia de Genciroa: lo copó, altrás menudencias y deu durets de la capseta de las ánimas.

En la iglesia de Ferreiros: copó, calzers é incencers.

En la iglesia de Retortillo: copó y casullas de las grans cerimonias.

Total: 3 robos, més lo de la Catedral, total 4. Total miracles: Zero.

*****

¿Cóm es que lo ecónomo de Horcajo no volgué batejar una criatura?

Pero no, no vull saberho.

¿Está bona la criatura?—Sí.—Donchs, prou.

ENTRETENIMENTS

XARADAS

Jo vaig *dos*
als senyors
si una *tot* comprar volian,
y... *primera*,
la cambrera
va trobarlos quan sortian,
y dient
tot rient
que molt *prima tersa* fora,
va lográ
entabaná
al senyor y á la senyora.

*

La Maria
dos total
dos hu dintre
'l devantal.

Q. Roig

*****

GEROGLIFICH

128 porrons
Q EP L
A IN
ó un quintá
A

RUCH NAFRAT

SOLUCIONS

ALS ENTRETENIMENTS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: Pi-llet

CONVERSA: Fanalé

PROBLEMA: Ne va comprar 7; ne doná 4 al primer; 2 al segon, y al tercer una.

A N U N C I S

ALMANACH

DE

LA TRAMONTANA

Es un cuadern de 16 páginas en fóleo de text més trempat que un ginjol, redactat per la flor y nata dels escriptors catalans que no fan olor de farigola ni prenen rapé, y adornat ab un reguitzell de dibuixos que á la llegua 's veu que no son pas del *Burinot*, sino originals del reputat artista P. Ros. — No més val un ralet.

¡¡ARMAS, ARMAS ¡OJO! CAPELLANS!!

Extraordinari assortit de trabuchs, encaros y demés armas dels temps més remots y atrassats, molt útils per un cas de obligarse 'ls reverents á pendre 'l fusell per defensar la nació.

Aprofitéu la ganga, que ja se acaban.

Los senyors Bisbes y Rectors que 'n fassin un respectable pedido, obtindrán gran rebaixa.

No 's tracta ab entremesclats (mestissos).

Dirigirse á don Homobono de Chapa, carrer de la Guerrasorda, rectoria.

CORONAS GORRO-FRIGIS

Barrets de la última moda de Madrid.
Sombrerería de Moltabarra, plassa de la República, devant del carreró del Rey.

UN EX-CATÓLICH

te per vendre uns escapularis de llana un poch suats, que no crien polls. Son de la mare de Deu dels Dolors.

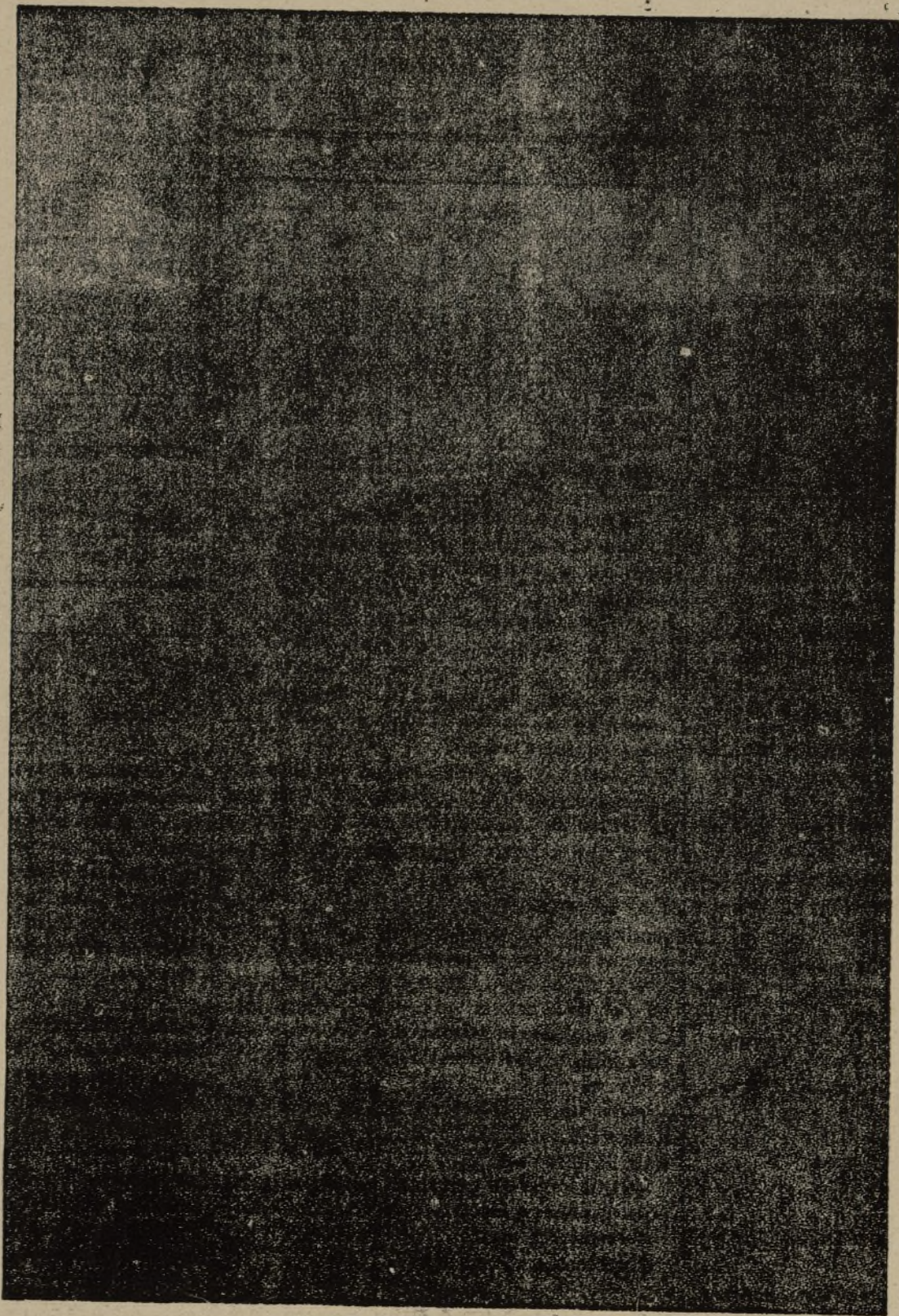
Se donarán per la meytat del preu.

Darán rahó en lo carrer de 'n Cirés, parets humidas de sota la volta.

Barcelona. Tipografía LA ACADEMIA, de Evaristo Ullastres
96, Ronda de la Universitat, 96

LA SARDANA

Prohibida per ordre del Sr. Gobernador Civil de la Provincia

(Vegis la primera plana)